

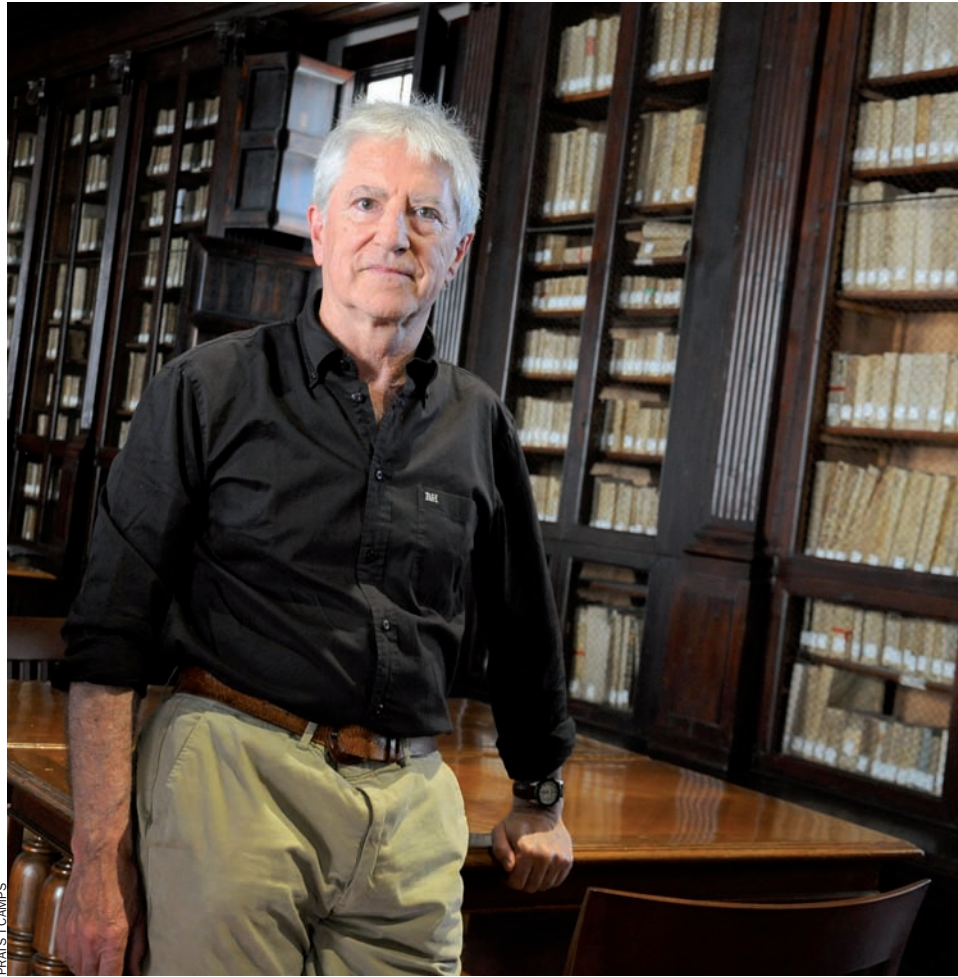
El juliol de 2010, ara fa dos anys, el Parlament de Catalunya va aprovar per majoria prohibir les corregudes de bous. Vostè va participar en la comissió en què partidaris i detractors van debatre a propòsit d'això. Què va significar aquella prohibició?

—Les corregudes de bous són una de les típiques salvatjades que hi havia a Europa quan encara no hi havia televisió, ni ràdio, ni Internet, ni mitjans per a l'entreteniment. Així doncs, una diversió popular i molt estesa era veure matar i cremar gent, com ara bruixes o heretges, a Alemanya, França o aquí. A Madrid, s'hi van prohibir les execucions públiques a final del segle XIX i a Barcelona encara es van continuar fent uns sis o set anys més.

Una volta que aquest espectacle va desaparèixer, va quedar la tortura pública dels animals. A tot Europa hi havia baralles de gossos, de galls, de rates... A Anglaterra es feien corregudes de bous en places tancades. Allí l'espectacle consistia a fer eixir a la plaça gossos especialment ensinistrats perquè mosseguessin les seues parts blanques, mentre els bous tractaven de matar els gossos a cops. És a això que respon la paraula *bulldog*. I també celebraven els bous al carrer. Amb la Il·lustració totes aquestes manifestacions es van abolir o van desaparèixer. Amb tot, encara es van exportar a l'Amèrica Llatina; però és ben curiós que Bernardo O'Higgins, alliberador de Xile, prohibís l'esclavitud i les corregudes de bous. Al capdavall, les corregudes són restes de crueltat que no indiquen que certs pobles siguin diferents dels altres, sinó senzillament que estan més endarrerits. Si en un lloc la gent no es renta les dents, això no és una peculiaritat racial ni cultural, sinó una cosa que a ells els resulta normal.

—**Creu que aquesta prohibició marca un punt d'inflexió?**

—No s'ha d'oblidar que el primer lloc d'Espanya on es van prohibir els bous fou a Canàries. Tanmateix, jo crec que els bous tenen els dies comptats a tot Espanya perquè no hi ha cap justificació per al seu manteniment. En un moment històric en què hi ha tantes formes de lleure, no té sentit mantenir la tortura pública d'una bèstia com a espectacle. A més, la correguda és una farsa: si un es baralla, com els gladiadors, amb un lleó, em sembla malament però encara s'hi

PRATS I CAMPS

“Caldria declarar els bous mal d'interès cultural”

Ara fa tot just dos anys, el Parlament de Catalunya va prohibir les corregudes de bous. En parlem amb el filòsof i catedràtic de la Universitat de Barcelona, Jesús Mosterín (Bilbao, 1941), conegut defensor dels drets dels animals, qui critica la incoherència que els mateixos partits polítics que han vetat el toreig hagen blindat els correbous.

pot trobar un element de combat. Però el bou és un herbívor remugant, que són els més pacífics de tots els herbívors.

—**Però al bou de lídia se li suposa una bravura congènita...**

—Això és una farsa absoluta que no té sentit. El destí és la desaparició.

—**Els defensors de la corrida diuen que els braus no tindrien raó de ser si no fóra per la lídia; que serien una espècie a extingir.**

—Els taurins són uns analfabets en biologia. Fa tres o quatre anys es va seqüenciar el genoma del bou i es va de-

mostrar que compartim el 80% del material genètic. Els taurins, però, no saben res d'això. I en realitat, des del punt de vista taxonòmic, l'anomenat bou de lídia és igual que el bou *marit* de la vaca. No és una espècie o subespècie distinta.

Ara per ara estic segur que les corregudes de bous desapareixeran. El que no sabem és quan serà això, potser en dos anys potser d'ací a vint. Però quan passe, estic d'acord amb els taurins que seria lamentable que desaparegueren les deveses extremenyes on es crien aquests animals. La solució adequada, al meu parer, seria que es transformaren en parcs nacionals on hi haguera aquests bous. Entre Polònia i Bielorrússia hi ha el parc nacional de Bielovieza, que és l'únic parc on continua havent-hi bisons. Per què no adoptar un sistema similar? Això els faria més naturals, potser soltant llops, que són predadors naturals dels bous, perquè normalment als herbívors el que els conserva en bona forma física són els predadors. Siga com siga, per a conservar un parc natural no cal torturar ningú.

—No resulta paradoxal que el mateix parlament que va prohibir les corregudes haja blindat els correbous?

—És una contradicció. Els polítics, en general, són una autèntica fauna. Per un costat, mai no van voler prohibir les corregudes i si ho van fer va ser perquè hi hagué un moviment ciutadà molt fort. A força d'enquestes, els polítics s'adonaren que la major part de la població estava d'acord amb la prohibició. A parer meu, fou un procés que es va fer molt bé, amb aportacions tècniques i opinions de persones externes.

Ara bé, després, els polítics es van penedir d'haver fet alguna cosa bé i per a compensar i demostrar com de supercatalans eren, van decidir aprovar i blindar els correbous, que no es practiquen en cap lloc de Catalunya excepte en quatre municipis del sud que es troben entre els més endarrerits i els més bruts. Una correguda és el tribunal de la Santa Inquisició jutjant un heretge, mentre que els correbous són el linoxament popular d'una turba. Al contrari del que es va fer amb la corrida, en aquest cas no hi hagué debat i es va aprovar d'amagat, només amb la negativa d'Iniciativa Catalunya-Verds. És obvi que els partits polítics tenien por que una prohibició els perjudicaria electoralment.

—L'argument que es féu servir per a justificar la posició fou que en els correbous no es mata l'animal...

—És un argument propi d'analfabets. El problema de les corregudes de bous no és que es mate els animals, sinó que se'ls tortura i se'ls fa patir inútilment. Fins i tot la Declaració Universal dels Drets Humans diu que tots els drets, també el de la vida, són relatius i poden ser suspesos per l'estat, amb l'excepció del dret a no ser torturat. En una correguda de bous el moment més piadós és quan maten el bou. El que cal fer és no sotmetre els bous a patiments innecessaris.

—L'altre argument és el de l'arrelament social. Agrade o no agrade, aquest tipus de manifestacions formen part de la identitat d'alguns territoris.

—Dir això és d'analfabets. Els arguments a propòsit de la tradició o la cultura no serveixen. En primer lloc, els territoris no tenen manera de pensar. Això només existeix en els cervells i només els entitats amb cervell tenen aquest tipus de propietats. Jo no puc posar l'orella a terra i auscultar a veure què em diu. Per una altra banda, dir que una salvatjada és una propietat intrínseca d'un territori és com insultar els qui hi viuen. Els sicilians tenen la màfia i seria desitjable que s'acabara. Però podria eixir una veu que argumentara que no s'ha d'eliminar perquè forma part de la tradició a Sicília. Totes les salvatjades són típiques dels llocs on es practiquen. El maltractament a la dona, el segrest a Colòmbia, l'ablació del clitoris en alguns països d'Àfrica també són tradicionals. Per tant, el valor "tradicional" no pot utilitzar-se per a justificar una salvatjada. Això és un pseudoargument.

Respecte de la cultura, la cultura és la informació que es transmet per mitjans no genètics, és a dir, per aprenentatge social. Això significa que tot el que s'aprèn dels altres és cultura i que la paraula cultura no té cap contingut melioratiu ni pejoratiu. Tan *cultura* és el pacifisme com el terrorisme; o fer gimnàstica com prendre heroïna. Cultura és tot. En aquest sentit, clar que les corregudes de bous són cultura.

—La Generalitat Valenciana ha estat explorant la via de declarar els bous bé d'interès cultural.

—El que caldria fer és declarar-lo mal d'interès cultural. És un mal, però és cultural. També podrien declarar mal d'interès cultural el maltractament de dones o tantes altres coses.

—Un altre argument dels pro-taurins és que els animals que s'utilitzen tenen una qualitat de vida molt superior als animals que, per exemple, es crien per a l'alimentació.

—Això en alguns casos és cert i en altres no. Recentment he estat prop de Cambridge i veia les vaques i em feien enveja de tan bé com estaven. Però és cert que n'hi ha moltes d'altres que estan tancades i tenen una qualitat de vida ínfima. Això també és una tortura i caldria acabar-ho. Jo no dic que l'única salvatjada que es fa al món siga les corregudes; n'hi ha d'altres.

—Vostè s'ha distingit per la defensa dels drets dels animals. La indústria agroalimentària ha convertit els animals en objectes animats que formen part d'una cadena. Com ens ho podem fer per a respectar aquests drets i alhora atendre la demanda alimentària mundial?

—Espanya és un dels països més bruts pel que fa a això, però afortunadament hi ha hagut una harmonització amb Europa. Amb tot, encara hi ha molt per fer. Molta gent no sap que els ous que es venen als supermercat tenen un número i les úniques gallines que estan en llibertat al corral són aquelles els ous de les quals tenen el número 1. Si la gent començara a comprar ous amb un 1, les granges cruels desapareixerien, igual que han desaparegut les cosmètiques que fan experiments amb animals. Es pot millorar, a força d'aplicar coneixement i tindre compassió, la qual cosa no significa que pensem que les gallines són iguals que les dones o que jo sóc igual que el meu gos. Clar que no! Per una altra banda, és clar que els occidentals mengem massa i, en especial, massa carn. Crec, de fet, que és massa barata. El més lògic seria que hi haguera molts menys pollastres, que visqueren molt millor i foren molt més cars, de manera que la gent menjaria menys carn i estaria més sana. Va haver-hi una època que els éssers humans ens moríem de fam i des d'aleshores ha quedat en l'inconscient una valoració excessiva del menjar.

Violeta Tena